

EGY SZÖVEG MULTIDISZCIPLINÁRIS MEGKÖZELÍTÉSÉHEZ

Bevezetés

[SZÖVEGTANI MUNKAKÖZÖSSÉG]

Egy szöveg multidiszciplináris megközelítéséhez Antoine de Saint-Exupéry *A kis herceg* című művét választottuk. (Minthogy a „választottuk” többes számú állítmányhoz alanyként sok személy tartozik, azért neveztük e bevezetés szerzőjét „Szövegtani munkaközösség”-nek – a szerkesztők.)

A multidiszciplináris megközelítés a 13-14 éves korú tanulók „Nyelvünkben élünk” magyar nyelvi kommunikációs versenyének 1994/1995. évi országos döntőjén kezdődött el. A versenyben részt vevő 83 tanuló az alábbi – *A kis herceg* című műre vonatkozó – írásbeli, illetve szóbeli kreatív gyakorlatokat oldotta meg.

Írásbeli előfeladatként saját elképzelésük alapján egy olyan hetedik bolygónak a történetét kellett megírniuk, amelyen a Földre érkezése előtt még ‘járhatott volna’ a kis herceg. *Részfeladatként* pedig meg kellett indokolniuk: miért éppen a leírt bolygóra vitték a történet hőst.

Írásbeli feladatlapokon a következő három (a műből vett, a gyakorlat céljára átalakított szövegrésszel/képsorral végeztetett) kreatív-produktív feladat szerepelt: (a) vizuális megjelenési forma és a mondattagolás szempontjából semlegessé tett szövegrész szövegmondatokra bontása és bekezdésekre tagolása; (b) hiányossá tett szövegrész kiegészítése megadott három változat valamelyikével; (c) a szövegből vett 9 illusztráció, illetőleg illusztrációrészlet a szövegnek megfelelő sorrendbe való állítása, valamint szabadon választott három illusztrációhoz megadott feltételeknek eleget tevő képaláírás készítése.

Egyéni szóbeli feladatként egy-egy versenyzőnek nem a pilóta, hanem ‘saját emléke’-ként kellett felidéznie és elmondania a történetet.

Csoportos szóbeli feladatként *A kis herceg* című műről a verseny döntőjén elhangzott előadás, illetőleg e mű bemutatott magyar és idegen nyelvű multimedialis feldolgozásai. (Lásd: *Nyelvünkben élünk. Útmutató és feladatgyűjtemény a 10-14 éves korú tanulók magyar nyelvi kommunikációs versenyéhez*. Az útmutatót írta és szerkesztette E. BENKES ZSUZSA, Budapest, OKSZI, 1995.)

Az előfeladat értékelése alapján a 83 tanuló közül a legtöbben az alábbi „7.” Bolygóra utaztatták a kis herceget:

A kacatok bolygója	Az „én” bolygója	A robotok bolygója
A boldogság bolygója	A jövőnk bolygója	A reklámok bolygója
Az állatidomár bolygója	A zenészek bolygója	A parancsnok bolygója

A gyűlölet bolygója
A ketrecek bolygója

A színésznő bolygója
A tévéző bolygója

A kábítószeres bolygója
A visszhang bolygója

Az „Egy szöveg megközelítései” című szövegtani konferencia előkészítéséül 15 tanuló történetét és indoklását juttattuk el főként szegedi általános és középiskolás tanulókhoz, főiskolai hallgatókhoz azzal a kéréssel, hogy a gyerekek által elképzelt bolygókhoz készítsenek – különböző, tetszés szerinti technikákkal – illusztrációkat. A több száz illusztrációt a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Rajz- és Művészettörténeti Tanszéke oktatói véleményezték, illetve készítették el a konferencia idején látható kiállítás anyagát, SINKÓ JÁNOS festőművész vezetésével.

Külön említést érdemel, hogy az említett 15 történetet és az indoklásokat eljuttattuk a Zalaegerszegi Ady Endre Általános Iskola és Gimnázium tűzzománcműhelyének is, ahol II., III. és IV. osztályos (14-17 éves) tanulók mintegy 40 tűzzománcot készítettek a megküldött történetekhez. Ezek közül 20 tűzzománcot bemutattunk a konferencia kiállításán, majd megajándékoztuk velük a konferencia előadóit, vendégeit (a többi az iskola tulajdonában maradt, s az iskola egyéb kiállításainak anyagául szolgált).

A konferencia „A kis herceg színházi és bábelőadásai” című kerekasztal-beszélgetésének előkészítéséül felkértük a Debreceni Ady Endre Gimnázium akkori Irodalom- és drámatagozatos osztályait a mű színpadi bemutatására. A színpadi adaptációt – a szereplő

Szóbeli feladatok

1. A pilóta megismerkedését a kis herceggel az író könyvének 2. fejezetéből ismerjük meg.
  - a) Olvasd el a fejezetet!
  - b) Mondd el a történetet úgy, hogy nem a pilóta, hanem te – mint kis herceg – idézed fel emlékeidet!
2. Emlékezzetek vissza a *Kis herceg* című könyvről szóló előadásból a hallott, látott – magyar és idegen nyelvű –hangfelvételekre, filmekre! Vitassátok meg, hogy a különböző feldolgozások közül melyik nyerte el leginkább a tetszéseket!

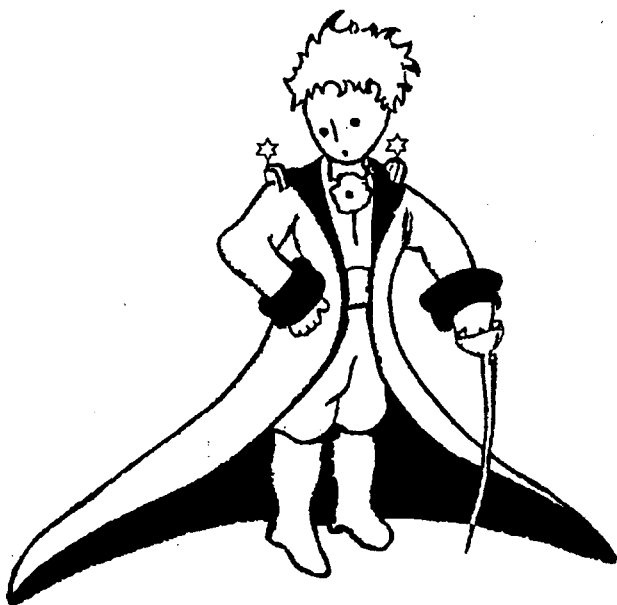
Előfeladat

Olvasd el, – vagy ha már olvastad, olvasd el újra – Antoine de Saint-Exupéry: *A kis herceg* című könyvét!

Emlékezz vissza annak a hat bolygónak a történetére, amelyeket a kis herceg azelőtt látogatott meg, mielőtt a hetedik bolygóra, a Földre érkezett volna!

1. Találd ki Te is egy bolygót, ahol szerinted még járhatott volna a kis herceg! Meséld el írásban, mi történt ezen a bolygón a mi kis hősünkkel! A Te történetedet kézírással, három A/4-es oldalon fogalmazd meg.
2. Készíts egy oldalnyi kézzel írt indoklást arról, hogy miért éppen arra a bolygóra vitt a kis herceget!

tanulókkal közösen – az iskola rendezőtanára, SZILÁGYINÉ VÁRHALMI ILONA készítette, s ugyancsak az ő rendezésében láthatták a diákelőadást a konferencia résztvevői, akik megkapták a külön erre a célra készült – a szereplők felkészülés közbeni megjegyzéseit tartalmazó – képes műsorfüzetet.

EGY SZÖVEG MEGKÖZELÍTÉSEI

Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg

A konferencia előkészítéséhez tartoztak továbbá *A kis herceg* francia és magyar szövegének különféle (verbális és multimediális) szövegrészeivel középiskolai tanulókkal, illetőleg tanítóképzős és tanárképző főiskolás hallgatókkal elvégzett kreatív gyakorlatok, *A kis herceg* magyar nyelvű át-, illetőleg továbbításainak felderítése stb.

A *Szemiotikai szövegtan* 10. és 11. kötete egyéb írások mellett részletesen beszámol az itt felsorolt művekről, és közli a konferencián elhangzott előadások anyagát.

Mint ahogy a gyakorlatoknak alapszövegül, az előadások zömének pedig elsődleges hivatkozási szövegül *A kis herceg*

8. fejezete szolgált, az alábbiakban bemutatjuk e fejezet eredeti, francia szövegét, valamint annak két magyar, egy német és egy olasz fordítását.

J' appris bien vite à mieux connaître cette fleur. Il y avait toujours eu, sur la planète du petit prince, des fleurs très simples, ornées d' un seul rang de pétales, et qui ne tenaient point de place, et qui ne dérangent personne. Elles apparaissaient un matin dans l' herbe, et puis elles s' éteignaient le soir. Mais celle-là avait germé un jour, d' une graine apportée d' on ne sait où, et le petit prince avait surveillé de très près cette brindille qui ne ressemblait pas aux autres brindilles. Ça pouvait être un nouveau genre de baobab. Mais l' arbuste cessa vite de croître, et commença de préparer une fleur. Le petit prince, qui assistait à l' installation d' un bouton énorme, sentait bien qu' il en sortirait une apparition miraculeuse, mais la fleur n' en finissait pas de se préparer à être belle, à l' abri de sa chambre verte. Elle choisissait avec soin ses couleurs. Elle s' habillait lentement, elle ajustait un à un ses pétales. Elle ne voulait pas sortir toute fripée comme les coquelicots. Elle ne voulait apparaître que dans le plein rayonnement de sa beauté. Eh! oui. Elle était très coquette! Sa toilette mystérieuse avait donc duré des jours et des jours. Et puis voici qu' un matin, justement à l' heure du lever du soleil, elle s' était montrée.

Et elle, qui avait travaillé avec tant de précision, dit en bâillant:

– Ah! je me réveille à peine... Je vous demande pardon... Je suis encore toute décoiffée...

Le petit prince, alors, ne put contenir son admiration:

Hamarosan jobban megismertem azt a virágot. A kis herceg bolygóján mindig is fakadtak igen egyszerű virágok. Ezeket egyetlenegy szírom-sor díszítette, alig foglaltak el helyet, és senkit sem zavartak. Reggel megjelentek a fű között, és estére kihunytak. Egy napon azután kihajtott ez a virág – magja, ki tudja, honnan vetődött oda –, és a kis herceg aggódóan vigyázott a kis hajtásra. Ez nem is hasonlított a többihez. Éppenséggel egy újfajta majomkenyérfa is lehet majd belőle. Ám a palánta hamarosan abbahagyta a növést, és előkészületeket tett arra, hogy virágot fakasszon. A kis herceg végignézte az óriási bimbó kifejlődését és megsejtette, hogy csodálatos tünemény fog kiflesni belőle. A virág azonban véget nem érően készülődött zárt zöld szobácskájában. Még a szépnél is szebb akart lenni. Gondosan válogatta meg színeit. Lassan öltözködött, egyenként illesztgette össze szirmait. Nem akart gyűrötnen kibújni, mint a pipacsok. Csak szépségének teljes ragyogásában óhajtott megjelenni. Bizony! Roppant hiú volt! Így azután titokzatos öltözködése sok-sok napig tartott. Végre egy szép reggelen, éppen napfelkeltekor felpattant a bimbó, és a virág megmutatta magát.

És ekkor a virág – pedig igazán gondosan, aprólékosan készülődött – nagyot ásított és így szólt:

– Jaj, félig még alszom ... Kérem, bocsásson meg. Meg kell fésülnöm, kócos vagyok ...

A kis herceg ekkor nem tudta visszafojtani bámulatát:

Rövidesen jobban is megismerhettem ezt a virágot. A kis herceg bolygóján mindig voltak virágok, nagyon egyszerű virágok, egy sor szírommal, helyet is alig foglaltak, és nem zavartak senkit. Reggel megjelentek a fűben, estére elhervadtak. De ez egy szép napon egyszerre csak kicsirázott, magva a jó ég tudja, honnét került oda, és a kis herceg aprólékos gonddal figyelte a zsenge hajtást, amelyik semmilyen más hajtáshoz nem hasonlított. Ki tudja, nem holmi majomkenyérfa-féleség-e? A vesszőcske növekedése azonban hamarosan abbamaradt, és a kis növény hozzákezdett a virágkészítéshez. A kis herceg szemmel kísérte, hogyan jelenik meg rajta egy óriási bimbó, és sejtette, hogy csodálatos tünemény fog kibontakozni belőle; a virág azonban végevárhatatlanul, egyre csak szépítgette magát odabent a zöld szobájában. Nagy gonddal válogatta meg a színeit. Lassan öltözködött, egyenként igazította magára a szirmait. Nyilván nem akart olyan gyűrötten napvilágra lépni, mint a pipacsok. Nem akart megmutatkozni, csak szépsége teljes sugárzásában. Úgy bizony! Nagyon kacér virág volt! Így aztán hosszú napokon át tartott a titokzatos öltözködése. Aztán egy hajnalban, éppen napkeltekor, végre megjelent.

Ásított egyet, és azt mondta, ő, aki olyan aggályos pontossággal dolgozott:

– Ó, még szinte föl sem ébredtem ... Elnézést kérek ... Még meg se fészülködtem ...

A kis herceg nem bírta magába fojtani a csodálkozását:

Bald sollte ich jene Blume besser kennenlernen. Es hatte auf dem Planeten des kleinen Prinzen immer schon Blumen gegeben, sehr einfache, aus einem einzigen Kranz von Blütenblättern geformt; sie spielten keine große Rolle und störten niemanden. Sie leuchteten eines Morgens im Grase auf und erloschen am Abend. Aber jene eine hatte eines Tages Wurzel geschlagen, aus einem Samen, weiß Gott woher, und der kleine Prinz hatte diesen Sproß, der den andern Sprößlingen nicht glich, sehr genau überwacht. Das konnte eine neue Art Affenbrotbaum sein. Aber der Strauch hörte bald auf zu wachsen und begann, eine Blüte anzusetzen. Der kleine Prinz, der der Entwicklung einer riesigen Knospe beiwohnte, fühlte wohl, es müsse eine wunderbare Erscheinung aus ihr hervorgehn, aber die Blume wurde nicht fertig damit, sich in ihrer grünen Kammer auf ihre Schönheit vorzubereiten. Sie wählte ihre Farben mit Sorgfalt, sie zog sich langsam an, sie ordnete ihre Blütenblätter eins nach dem andern. Sie wollte nicht wie die Mohnblüten ganz zerknittert herauskommen. Sie wollte nicht früher erscheinen als im vollen Ornat ihrer Schönheit. Nun ja! sie wollte gefallen. Ihre geheimnisvolle Toilette hatte also Tage und Tage gedauert. Und dann, eines Morgens, gerade zur Stunde des Sonnenaufganges, hatte sie sich enthüllt.

Und die, die mit solcher Genauigkeit gearbeitet hatte, sagte gähmend:

„Ach! ich bin kaum aufgewacht ... Ich bitte um Verzeihung ... Ich bin noch ganz zerraut ...“

Da konnte der kleine Prinz seine Bewunderung nicht mehr verhalten:

– Que vous êtes belle!

– N' est-ce pas, répondit doucement la fleur. Et je suis née en même temps que le soleil...

Le petit prince devina bien qu' elle n' était pas trop modeste, mais elle était si émouvante!

– C' est l' heure, je crois, du petit déjeuner, avait-elle bientôt ajouté, auriez-vous la bonté de penser à moi...

Et le petit prince, tout confus, ayant été chercher un arrosoir d' eau fraîche, avait servi la fleur.

Ainsi l' avait-elle bien vite tourmenté par sa vanité un peu ombrageuse. Un jour, par exemple, parlant de ses quatre épines, elle avait dit au petit prince:

– Ils peuvent venir, les tigres, avec leurs griffes!

– Il n' y a pas de tigres sur ma planète, avait objecté le petit prince, et puis les tigres ne mangent pas l' herbe.

– Je ne suis pas une herbe, avait doucement répondu la fleur.

– Pardonnez-moi...

– Je ne crains rien des tigres, mais j' ai horreur des courants d' air. Vous n' auriez pas un paravent?

«Horreur des courants d' air... ce n' est pas de chance, pour une plante, avait remarqué le petit prince. Cette fleur est bien compliquée...»

– Le soir vous me mettez sous globe. Il fait très froid chez vous. C' est mal installé. Là d' où je viens...

– Mais elle s' était interrompue. Elle était venue sous forme de graine. Elle n' avait rien pu connaître des autres mondes. Humiliée de s' être laissé surprendre à préparer un mensonge aussi naïf, elle avait toussé deux ou trois fois, pour mettre le petit prince dans son tort:

– Milyen szép ön!

– Ugye – felelte kedvesen a virág. – És pontosan akkor születtem, amikor a nap ...

A kis herceg jól látta, hogy a virág nem éppen szerény, de olyan megindító!

– Úgy hiszem, itt a reggelizés ideje – szólalt meg szomorúan a virág –, lenne olyan kedves és gondolna rám? ...

És a kis herceg kapkodott ide, kapkodott oda, megtöltötte friss vízzel öntözőkannáját és kiszolgálta a virágot.

Hamarosan kissé ijedős hiúságával is nyugtalanította a kis herceget. Egy nap például négy töviséről beszélve azt mondta:

– Jöhetnek már azok a tigrisek a karmaikkal!

Az én bolygómon nincsenek tigrisek – jegyezte meg a kis herceg –, és különben is a tigrisek nem esznek fűvet.

– Én nem vagyok fű – felelte a virág kedvesen.

– Bocsásson meg ...

– Cseppet sem félek a tigrisektől, de irtózom a léghezattól. Nem volna egy szélvédője?

„Irtózik a léghezattól ... Virágnál nem éppen szerencsés tulajdonság – jegyezte meg magában a kis herceg. – Ezen a virágon ugyancsak nem könnyű eligazodni ...”

– Este borítson le üvegburával. Igen hideg van önnél. A berendezés sem megfelelő. Ott, ahonnan én jövök ...

Hirtelen elhallgatott. Mag formájában jött. Semmit sem tudhatott más világokról. Elszólta magát. Attól való szégyenében, hogy rajtakapják ezen az együgyű hazugságon, kettőt-hármat köhintett, hadd érezze a kis herceg a maga mulasztását ...

– Milyen szép vagy!

– Ugye? – felelte kedvesen a virág. – És épp egyszerre születtem a nappal ...

A kis herceg ebből könnyen kitálalta, hogy a virág nem valami szerény; viszont olyan megható volt!

– Azt hiszem, épp most van a reggeli ideje – tette hozzá a virág kisvártatva. – Volnál szíves gondoskodni rólam?

A kis herceg pedig mélységes zavarban, sietve kerített egy öntözőkannát, és kiszolgálta a virágot.

Az meg már mindjárt az elején zaklatni kezdte az ijedős hiúságával. Egy napon például, mikor a négy töviséről beszélt, azt mondta a kis hercegnek:

– Most aztán jöhetnek a tigrisek a karmaikkal!

Az én bolygómon nincsenek tigrisek – jegyezte meg erre a kis herceg. – A tigrisek különben sem esznek füvet.

– Én nem vagyok fű – felelte szelíden a virág.

– Bocsáss meg ...

– Különben sem félek a tigrisektől. A huzattól viszont irtózom. Nincs véletlenül valamilyen szélfogód?

„Irtózni a huzattól – gondolta a kis herceg – elég kockázatos kilátás egy növénynek. Furcsa egy virág ez ...”

– Esténként tégy majd bura alá. Nagyon hideg van itt nálad. Rosszul vagy berendezkedve. Ahonnét én jöttem ...

De nem folytatta. Hiszen mag formájában jött: más világokról nem tudhatott semmit. Szégyenében, hogy ilyen együgyű föllentésen kapatta rajta magát, kettőt-hármat köhintett, így akart fölbe kerekedni a kis hercegnek.

„Wie schön Sie sind!”

„Nicht wahr?” antwortete sanft die Blume. „Und ich bin zugleich mit der Sonne geboren ...”

Der kleine Prinz erriet wohl, daß sie nicht allzu bescheiden war, aber sie war so rührend!

„Ich glaube, es ist Zeit zum Frühstück”, hatte sie bald hinzugefügt, „hätten Sie die Güte, an mich zu denken?”

Und völlig verwirrt hatte der kleine Prinz eine Gießkanne mit frischem Wasser geholt und die Blume bedient.

So hatte sie ihn sehr bald schon mit ihrer etwas scheuen Eitelkeit gequält. Eines Tages zum Beispiel, als sie von ihren vier Dornen sprach, hatte sie zum kleinen Prinzen gesagt:

„Sie sollen nur kommen, die Tiger, mit ihren Krallen!”

„Es gibt keine Tiger auf meinem Planeten”, hatte der kleine Prinz eingewendet, „und die Tiger fressen auch kein Gras.”

„Ich bin kein Gras”, hatte die Blume sanft geantwortet.

„Verzeihen Sie mir ...”

„Ich fürchte mich nicht vor den Tigern, aber mir graut vor der Zugluft. Hätten Sie keinen Wandschirm?”

Grauen vor Zugluft? ... Das sind schlechte Aussichten für eine Pflanze, hatte der kleine Prinz festgestellt. Diese Blume ist recht schwierig ...

„Am Abend werden Sie mich unter einen Glassturz stellen. Es ist sehr kalt bei Ihnen. Das ist schlecht eingerichtet. Da, wo ich herkomme ...”

Aber sie hatte sich unterbrochen. Sie war in Form eines Samenkorns gekommen. Sie hatte nichts von den anderen Welten wissen können. Beschämt, sich bei einer so einfältigen Lüge ertappen zu lassen, hatte sie zwei- oder dreimal gehustet, um den kleinen Prinzen ins Unrecht zu setzen:

– Ce paravent?...
– J' allais le chercher mais vous me parliez!

Alors elle avait forcé sa toux pour lui infliger quand même des remords.

Ainsi le petit prince, malgré la bonne volonté de son amour, avait vite douté d' elle. Il avait pris au sérieux des mots sans importance, et était devenu très malheureux.

«J' aurais dû ne pas l' écouter, me confia-t-il un jour, il ne faut jamais écouter les fleurs. Il faut les regarder et les respirer. La mienne embaumait ma planète, mais je ne savais pas m' en réjouir. Cette histoire de griffes, qui m' avait tellement agacé, eût dû m' attendrir... »

Il me confia encore:

«Je n' ai alors rien su comprendre! J' aurais dû la juger sur les actes et non sur les mots. Elle m' embaumait et m' éclairait. Je n' aurais jamais dû m' enfuir! J' aurais dû deviner sa tendresse derrière ses pauvres ruses. Les fleurs sont si contradictoires! Mais j' étais trop jeune pour savoir l' aimer. »

Le Petit Prince
Gallimard, 1987.
(30-33)

– A szélvédő ...
– Már indultam érte, de ön folyton beszélget velem! ...

Ekkora virág újra erőltetetten köhögött, hogy mégis lelkiismeretfurdalást ébresszen a kis hercegben.

Így aztán a kis herceg, minden jóakarató szeretete ellenére is, hamarosan kételkedni kezdett a virágban. Komolyan vette a virág odavetett megjegyzéseit, és ez nagyon boldogtaláná tette.

„Nem kellett volna rá hallgatnom – vallotta meg nekem egy napon –, a virágokra sohasem kell hallgatni. Nézni kell őket, és belehelyezni illatukat. Az enyém illatárba borította bolygóm, de nem tudtam ennek örülni. A tigriskarmok históriája például nagyon bosszantott, pedig éppen ettől kellett volna megcsinálnia a szívemnek a virágon.”

Aztán azt is bevallotta:

„Akkoriban nem értettem meg! Tettei, nem pedig szavai szerint kellett volna megítélnem. Illatot és fényt hozott az életembe. Nem lett volna szabad elmenekülnöm! Meg kellett volna sejtennem gyengeségét szegényes ravaszkodásai mögött. Annyi ellentmondás van a virágokban! De túlságosan fiatal voltam ahhoz, hogy szeretni tudjam.”

A kis herceg
Fordította Zigány Miklós.
Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1957.
(31-36)

– A szélfogó?

– Épp azért indultam, de elkezdte beszélni hozzám ...

Erre a virág még jobban köhécselt, hadd furdalja csak a lelkiismeret a kis herceget.

Annak pedig, hiába volt tele jóakaró szeretettel, előbb-utóbb mégiscsak megrendült a bizalma a virágban. Minden lényegtelen megjegyzést a szívére vett, és kezdte nagyon-nagyon boldogtalannak érezni magát.

– Nem lett volna szabad meghallgatnom – vallotta meg egy napon. – A virágok szavát sosem szabad meghallgatni. Nézni kell őket, beszívni az illatukat. Az enyém egész bolygómát elárasztotta az illatával, mégse tudtam örülni neki. Annyira bosszantott az a tigriskarom-história, holott inkább meg kellett volna hatódnom rajta ...

Aztán:

– Bizony, nagyon értelmetlen voltam én akkor! A tetteiből kellett volna megítélnem, nem a szavaiból. Beburkolt az illatával, elborított a ragyogásával. Sosem lett volna szabad megszöknöm! Szegényes kis csalafintaságai mögött meg kellett volna éreznem gyöngéd szeretetét. Minden virág csupa ellentmondás. De én még sokkal fiatalabb voltam, semhogy szeretni tudtam volna!

A kis herceg

Fordította Rónay György.
Móra Könyvkiadó, Budapest, 1971.
(33-37)

„Der Wandschirm ... ?”

„Ich wollte ihn gerade holen, aber Sie sprachen mit mir!”

Dann hatte sie sich neuerlich zu ihrem Husten gezwungen, um ihm trotzdem Gewissensbisse aufzunötigen.

So hatte der kleine Prinz trotz des guten Willens seiner Liebe rasch an ihr zu zweifeln begonnen, ihre belanglosen Worte bitter ernst genommen und war sehr unglücklich geworden.

„Ich hätte nicht auf sie hören sollen”, gestand er mir eines Tages.

„Man darf den Blumen nicht zuhören, man muß sie anschauen und einatmen. Die meine erfüllte den Planeten mit Duft, aber ich konnte seiner nicht froh werden. Diese Geschichte mit den Krallen, die mich so gereizt hat, hätte mich rühren sollen.”

Er vertraute mir noch an:

„Ich habe das damals nicht verstehen können! Ich hätte sie nach ihrem Tun und nicht nach ihren Worten beurteilen sollen. Sie duftete und glühte für mich. Ich hätte niemals fliehen sollen! Ich hätte hinter all den armseligen Schlichen ihre Zärtlichkeit erraten sollen. Die Blumen sind so widerspruchsvoll! Aber ich war zu jung, um sie lieben zu können.”

Der Kleine Prinz

Karl Rauch Verlag, Düsseldorf, 1983.
(22-25)

VIII

Imparai ben presto a conoscere meglio questo fiore. C'erano sempre stati sul pianeta del piccolo principe dei fiori molto semplici, ornati di una sola raggiera di petali, che non tenevano posto e non disturbavano nessuno. Apparivano un mattino nell'erba e si spegnevano la sera. Ma questo era spuntato un giorno, da un seme venuto chissà da dove, e il piccolo principe aveva sorvegliato da vicino questo ramoscello che non assomigliava a nessun altro ramoscello. Poteva essere una nuova specie di baobab. Ma l'arbusto cessò presto di crescere e cominciò a preparare

un fiore. Il piccolo principe, che assisteva alla formazione di un bocciolo enorme, sentiva che ne sarebbe uscita un'apparizione miracolosa, ma il fiore non smetteva più di prepararsi ad essere bello, al riparo della sua camera verde. Sceglieva con cura i suoi colori, si vestiva lentamente, aggiustava i suoi petali ad uno ad uno. Non voleva uscire sgualcito come un papavero. Non voleva apparire che nel pieno splendore della sua bellezza. Eh, sí, c'era una gran civetteria in tutto questo! La sua misteriosa toeletta era durata giorni e giorni. E poi, ecco che un mattino, proprio all'ora del levar del sole, si era mostrato. E lui, che aveva lavorato con tanta precisione, disse sbadigliando:

«Ah! Mi sveglio ora. Ti chiedo scusa... sono ancora tutto spettinato...»

Il piccolo principe allora non poté frenare la sua ammirazione:

«Come sei bello!»

«Vero», rispose dolcemente il fiore, «e sono nato insieme al sole...»

Il piccolo principe indovinò che non era molto modesto, ma era così commovente!

«Credo che sia l'ora del caffè e latte», aveva soggiunto, «vorresti pensare a me...»

E il piccolo principe, tutto confuso, andò a cercare un innaffiatoio di acqua fresca e servì al fiore la sua colazione.

Così l'aveva ben presto tormentato con la sua vanità un poco ombrosa. Per esempio, un giorno, parlando delle sue quattro spine, gli aveva detto:

«Possono venire le tigri, con i loro artigli!»

«Non ci sono tigri sul mio pianeta», aveva obiettato il piccolo principe, «e poi le tigri non mangiano l'erba».

«Io non sono un'erba», aveva dolcemente risposto il fiore.

«Scusami...»

«Non ho paura delle tigri, ma ho orrore delle correnti d'aria... Non avresti per caso un paravento?»

«Orrore delle correnti d'aria?»

«È un po' grave per una pianta», aveva osservato il piccolo principe. «È molto complicato questo fiore...»

«Alla sera mi metterai al riparo sotto a una campana di vetro. Fa molto freddo qui da te... Non è una sistemazione che mi soddisfi. Da dove vengo io...»

Ma si era interrotto. Era venuto sotto forma di seme. Non poteva conoscere nulla degli altri mondi. Umiliato di essersi lasciato sorprendere a dire una bugia così ingenua, aveva tossito due o tre volte, per mettere il piccolo principe dalla parte del torto...

«E questo paravento?...»

«Andavo a cercarlo, ma tu mi parlavi!»

Allora aveva forzato la sua tosse per fargli venire dei rimorsi. Così il piccolo principe, nonostante tutta la buona volontà del suo amore, aveva cominciato a dubitare di lui. Aveva preso sul serio delle parole senza importanza che l'avevano reso infelice.

«Avrei dovuto non ascoltarlo», mi confidò un giorno, «non bisogna mai ascoltare i fiori. Basta guardarli e respirarli. Il mio, profumava il mio pianeta, ma non sapevo rallegrarmene. Quella storia degli artigli, che mi aveva tanto raggelato, avrebbe dovuto intenerirmi».

E mi confidò ancora:

«Non ho saputo capire niente allora! Avrei dovuto giudicarlo dagli atti, non dalle parole. Mi profumava e mi illuminava. Non avrei mai dovuto venirmene via! Avrei dovuto indovinare la sua tenerezza dietro le piccole astuzie. I fiori sono così contraddittori! Ma ero troppo giovane per saperlo amare».

Il Piccolo Principe
Bombioni, Milano, 1983.
(39-45)